

Klachtenregeling

Limburgse GGD'en

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de GGD Zuid Limburg d.d. 14-12-2009

Vastgesteld door de Bestuurscommissie van de GGD Limburg-Noord d.d. 24-03-2010

De Bestuurscommissie van de GGD Limburg-Noord en het dagelijks bestuur van de GGD Zuid Limburg, gelet op de Wet klachtrecht cliënten zorgsector (Stbl. 1995, 308), gewijzigd op 7 april 2005 (Stbl. 216, 217) en in werking getreden op 16 juni 2005;

overwegende,

dat de Wet klachtrecht cliënten zorgsector nadrukkelijk van toepassing is op GGD'en,

dat de GGD een behoorlijke klachtenregeling moet hebben,

dat een regeling rechtsbescherming biedt aan de cliënten van de GGD,

dat hiermee de kwaliteit van de dienstverlening verbeterd wordt,

besluiten vast te stellen de volgende

Klachtenregeling Limburgse GGD'en

Artikel 1 Begripsbepalingen

GGD Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg of de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Limburg-Noord;

bestuur het dagelijks bestuur van de GGD Zuid Limburg en de bestuurscommissie van de GGD Limburg-Noord, beide zorgaanbieder als bedoeld in artikel 1, Wet klachtrecht cliëntenzorgsector;

commissie de klachtencommissie als bedoeld in artikel 2 van de Wet;

medewerker eenieder die krachtens ambtelijke aanstelling of arbeidsovereenkomst werkzaam is bij de GGD; onder de medewerkers worden ook begrepen stagiaires, vrijwilligers, uitzendkrachten en andere personen die in opdracht van de GGD interne of externe werkzaamheden verrichten;

cliënt een natuurlijk persoon aan wie de GGD zorg of diensten wil verlenen, verleent, heeft verleend of heeft nagelaten te verlenen;

klacht uiting van onvrede over het handelen of functioneren van de GGD of een medewerker;

een klacht kan uit meerdere onderdelen bestaan;

klager de cliënt of degene die namens een (overleden) cliënt een klacht indient;

aangeklaagde degene tegen wie de klacht zich richt. Dit is de persoon die direct betrokken was bij of die verantwoordelijkheid draagt voor hetgeen de klager in zijn klacht aan de orde stelt;

de wet de Wet klachtrecht cliënten zorgsector.

Artikel 2 Doel klachtenregeling

1. Het doel van de klachtenprocedure is om te komen tot een uitspraak over de gegrondheid of ongegrondheid van de klacht en zo mogelijk het oplossen van de onvrede van de klager over de zorg- en dienstverlening van de GGD.
2. Tevens kunnen naar aanleiding van klachten maatregelen genomen worden ter verbetering van de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening.

Artikel 3 Uitgangspunten klachtenregeling

De klachtenregeling is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. Partijen zetten zich ervoor in de klacht eerst onderling te bespreken;
2. Partijen zetten zich ervoor in hun standpunten waarheidsgetrouw weer te geven, respect op te brengen voor de persoon van de andere partij en extreme uitingen van onvrede na te laten;
2. De commissie en de secretaris zetten zich in voor een onpartijdige behandeling van de klacht;
3. De commissie en de secretaris respecteren de integriteit en de privacy van beide partijen;
4. Beide partijen hebben recht op bijstand en het recht om zich tijdens de procedure te laten vertegenwoordigen;
5. Bij de behandeling van een klacht wordt het beginsel van hoor en wederhoor in acht genomen;
6. Bij de behandeling van een klacht hebben beide partijen en degenen die hen bijstaan of vertegenwoordigen het recht alle stukken in te zien die relevant zijn voor de behandeling van de klacht m.u.v. de privacygevoelige gegevens.

Artikel 4 Taak en samenstelling van de klachtencommissie

1. Er is een commissie ter behandeling van klachten.

2. De commissie bestaat uit een onafhankelijke voorzitter en uit twee andere leden, namelijk de directeur van de GGD en een vertegenwoordiger op voordracht van het Huis voor de Zorg in Limburg. Indien de klacht betrekking heeft op de GGD Zuid Limburg zal een lid van de directie van de GGD Limburg-Noord deel uitmaken van de commissie en indien de klacht betrekking heeft op de GGD Limburg-Noord zal een lid van de directie van de GGD Zuid Limburg deel uitmaken van de commissie.
Alle drie de leden, inclusief de plaatsvervangers, worden aangewezen dan wel benoemd, geschorst en ontslagend door het bestuur.
1. De voorzitter kan geen deel uitmaken van of werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van het bestuur. De overige leden kunnen geen deel uitmaken van het bestuur.

Artikel 5 Zittingsduur

1. De leden van de commissie m.u.v. de directeur worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij kunnen, op hun verzoek, nog een keer aansluitend herbenoemd worden voor vier jaar. De directeur maakt o.g.v. zijn functie deel uit van de commissie. Zijn deelname is derhalve voor onbepaalde tijd.
2. De benoemde leden van de commissie kunnen op ieder moment ontslag nemen. Zij blijven na een ingediend ontslag indien mogelijk hun functie vervullen totdat hun opvolging is voorzien.
3. Het bestuur kan om gewichtige redenen het lidmaatschap van een lid van de commissie beëindigen.

Artikel 6 Secretaris

Het bestuur wijst een ambtelijk secretaris en diens plaatsvervanger aan.

Artikel 7 Indiening van een klacht

1. Zowel van de mondelinge als van de schriftelijke klachten dient onmiddellijk voor zover nog niet is geschied, een klachtenformulier ingevuld te worden.
1. De ontvangstdatum van dit formulier wordt geregistreerd. Het klachtenformulier bevat o.a. de volgende gegevens: naam, adres, woonplaats, telefoonnr. van klager, omschrijving van de klacht, doel van de klacht, tijdstip, de betreffende medewerker, en getuigen.
3. Alvorens tot formele klachtenbehandeling wordt overgegaan, wordt de klager uitgenodigd eerst een bemiddelingstraject in te zetten.
4. De bemiddelingstermijn duurt maximaal 14 dagen en start na de ontvangst van de klacht. Indien het bemiddelingsgesprek een verbetermaatregel oplevert, zal klager nadat deze gerealiseerd is, hiervan op de hoogte gesteld worden door de leidinggevende.
5. Indien aan het eind van de termijn of eerder blijkt dat tot een formele behandeling moet worden overgegaan, zal de klacht voorgelegd worden aan de commissie.
6. Indien namens een cliënt wordt geklaagd is een schriftelijke machtiging van de cliënt nodig. Dit geldt niet als namens een minderjarige wordt geklaagd of namens een overleden persoon.
7. Als een klacht naar het oordeel van de commissie onvoldoende informatie bevat, stelt zij de klager in de gelegenheid hier binnen twee weken duidelijkheid over te verschaffen.
8. De klager wordt, indien gewenst, geïnformeerd over instellingen die hem behulpzaam kunnen zijn bij het op schrift stellen van de klacht.

Artikel 8 Ontvangstbevestiging

1. De ontvangst van de klacht wordt door of namens de commissie schriftelijk aan de klager bevestigd.
1. Bij de ontvangstbevestiging als bedoeld in het eerste lid wordt aan de klager meegedeeld welke procedure bij de behandeling van de klacht zal worden gevolgd. De klager krijgt ook een afschrift van het reglement.
2. De commissie verstrekt degene over wie geklaagd is een afschrift van de klacht.

Artikel 9 Behandeling van de klacht

1. De commissie stelt de klager en degene over wie is geklaagd in de gelegenheid om in ieder geval schriftelijk hun standpunt toe te lichten c.q. te reageren. Partijen krijgen een afschrift van elkaars ingediende stukken.
Tenzij er redenen zijn om dit niet te doen wordt er in principe mondeling gehoord en kunnen klager en aangeklaagde - tenzij zij of de klachtencommissie dat niet wensen - in elkaars aanwezigheid hun standpunt toe lichten.
1. De aangeklaagde is behoudens zwaarwegende redenen verplicht te verschijnen voor de commissie.
2. De commissie kan, indien zulks ter beoordeling van de klacht noodzakelijk wordt geacht, ook anderen in de gelegenheid stellen van een klacht kennis te nemen en daarom trent mondeling of schriftelijk verklaringen af te leggen.
3. De commissie raadpleegt een extern deskundige wanneer zij van mening is dat zij niet over voldoende expertise beschikt om een gedegen oordeel over de klacht te geven. De GGD vergoedt de kosten voor de inzet van deze extern deskundige.
5. Van een mondelinge toelichting wordt een verslag gemaakt.

6. Aan het indienen van een klacht en het gebruik van de commissie zijn geen kosten verbonden voor de klager. De klager kan voorts geen aanspraak maken op vergoeding van reiskosten of gederfde inkomsten.
De klager en degene over wie wordt geklaagd kunnen zich ter behartiging van hun belangen, laten bijstaan door een gemachtigde. Eventuele hieraan verbonden kosten zijn voor zijn rekening.

Artikel 10 Ontvankelijkheid van een klacht

1. De commissie kan bepalen dat een klacht niet (verder) in behandeling wordt genomen als:
 - a. de klacht een gedraging betreft die reeds eerder in een klachtenprocedure is geweest en er hebben zich geen nieuwe feiten voorgedaan;
 - b. ten aanzien van de gedraging voor klager bezwaar en beroep openstaat of heeft opengestaan en deze daar geen gebruik van heeft gemaakt;
 - c. klager niet klachtgerechtigd is.
2. Van het niet in behandeling nemen van de klacht wordt de klager zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen drie weken na ontvangst van de klacht schriftelijk in kennis gesteld onder vermelding van de reden daarvan.

Artikel 11 Vergaderingen van de commissie

1. De voorzitter van de commissie bepaalt plaats en tijdstip van de vergadering van de commissie.
2. Indien de commissie de personen als bedoeld in artikel 9, eerste en tweede lid, in een vergadering uitnodigt, worden zij daarvan uiterlijk twee weken voor de datum van de vergadering schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 12 Quorum

Voor het houden van een vergadering van de commissie is vereist dat alle leden dan wel plaatsvervangers aanwezig zijn.

Artikel 13 Niet deelnemen aan de behandeling

1. De leden van de commissie nemen niet deel aan de behandeling van een klacht indien daarbij hun onpartijdigheid in het geding is.
2. Van de in het eerste lid bedoelde situatie is in ieder geval sprake indien de klacht rechtstreeks betrekking heeft op een gedraging van het desbetreffende lid.

Artikel 14 Openbaarheid van de vergadering

De vergadering van de commissie is niet openbaar.

Artikel 15 Inlichtingen en geheimhouding

1. In verband met de behandeling van de klacht is de commissie bevoegd rechtstreeks alle inlichtingen in te winnen of te doen inwinnen dan wel bescheiden op te vragen of in te zien, voor zover dat geschiedt met gerichte toestemming van de klager en m.u.v. gegevens die betrekking hebben op derden.
1. De commissie en andere bij de procedure betrokkenen hebben een geheimhoudingsplicht ten aanzien van hetgeen hun uit hoofde van hun functie als lid of voorzitter van de commissie dan wel uit hoofde van hun betrokkenheid bekend is geworden, tenzij uit hun taak bij de uitvoering van de wet de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.
2. De commissie meldt een klacht waarbij mogelijk een calamiteit of seksueel misbruik aan de orde is, direct aan het bestuur via de directeur van de GGD. Dit geldt ook als de klacht zich richt op een andere ernstige situatie (onverantwoorde zorg) met een structureel karakter.
3. De directeur is verplicht om calamiteiten en seksueel misbruik te melden aan de inspectie.
4. Indien de commissie niet is gebleken dat de GGD maatregelen heeft bij getroffen bij ernstige situaties zoals genoemd in lid 3, meldt zij de klacht zelf rechtstreeks aan de inspectie.

De commissie informeert de klager en zo mogelijk ook de aangeklaagde over het voornemen tot de melding.

Zij verstrekt daarbij de naam van degene over wie is geklaagd, alsmede van de klager indien deze daar toestemming voor heeft gegeven.

1. De GGD maakt geen melding van de klachtenprocedure in het cliëntendossier.

Artikel 16 Beoordeling van de klacht

1. De commissie geeft binnen twee maanden na ontvangst van de klacht bij haar een schriftelijk gemotiveerd oordeel over de gegrondheid van ieder klachtonderdeel. De commissie doet geen uitspraak over de verwijtbaarheid van een bepaalde gedraging. Dit is voorbehouden aan de aansprakelijkheidsverzekeraar of de civiele rechter.
2. De commissie kan haar oordeel vergezeld doen gaan van een of meer aanbevelingen inzake het treffen van maatregelen door het bestuur naar aanleiding van de ingediende klacht.

3. Het oordeel over de klacht en de eventueel daarbij behorende aanbevelingen wordt ter kennis gebracht van de klager, degene over wie is geklaagd, het bestuur ende directeur.
4. Indien naar het oordeel van de commissie de termijn van twee maanden als bedoeld in het eerste lid, ontoereikend is voor het geven van een oordeel over een ingediende klacht kan zij deze verlengen met twee maanden.
5. Van de in het vierde lid bedoelde verlenging stelt de commissie de klager en degene over wie is geklaagd in kennis onder opgave van redenen en vermelding van de termijn waarbinnen het oordeel zal worden gegeven.

Artikel 17 Reactie bestuur

1. Binnen één maand na ontvangst van het oordeel als bedoeld in artikel 16, lid 3, deelt het bestuur de klager gemotiveerd schriftelijk mee of hij naar aanleiding van het daarin vervatte oordeel c.q. de daarin geformuleerde aanbevelingen maatregelen zal nemen en zo ja welke. Van deze mededeling wordt een afschrift gestuurd aan de commissie, de aangeklaagde en de directie.
2. Indien het niet mogelijk is de in lid 1 bedoelde mededeling binnen één maand te doen geeft het bestuur daarvan, met afschrift aan de commissie en aan de klager schriftelijk bericht onder vermelding van de reden van de overschrijding van de termijn en van de termijn waarbinnen hij de bedoelde schriftelijke mededeling zal doen.
3. Het bestuur zal de klager nadat de maatregelen genomen zijn hierover berichten.
4. Indien de klacht ongegrond verklaard is, kan de klager binnen 6 weken na de beslissing van het bestuur, beroep instellen bij de Nationale Ombudsman.

Artikel 18 Registratie, archivering en verslaglegging

1. Ten behoeve van het ingevolge artikel 2, zevende lid, van de wet op te stellen verslag draagt de secretaris zorg voor registratie van de door hem ontvangen en behandelde klachten.
1. Van iedere klacht wordt een dossier aangelegd, dat alle op de klacht betrekking hebbende stukken bevat. De dossiers worden in een speciaal archief bewaard, dat berust onder de secretaris. Het bestuur draagt er zorg voor dat, behoudens de secretaris geen anderen dan de leden en personen die bij de ambtelijke ondersteuning van de commissie zijn ingeschakeld, toegang hebben tot het archief.
2. Klager en aangeklaagde hebben recht op inzage in en een kopie van de over hen vastgelegde gegevens, zonder dat daarmee de privacy van derden in het geding komt.
3. De dossiers worden in het archief gedurende 2 jaar na het afdoeningsbericht bewaard, tenzij er redenen zijn om een dossier langer te bewaren, zulks ter beoordeling van de voorzitter van de commissie. Na verloop van de bewaartermijn worden de dossiers vernietigd.
4. In de jaarlijkse verslaglegging, die voor 1 juni wordt toegezonden aan de Minister, de Inspectie voor de Gezondheidszorg alsmede het Huis voor de Zorg in Limburg, komen de volgende onderwerpen aan bod:
 - beknopte beschrijving van de klachtenregeling;
 - wijze waarop de GGD de regeling onder de aandacht brengt van zijn cliënten;
 - samenstelling van de commissie;
 - mate waarin de commissie haar werkzaamheden heeft kunnen verrichten met inachtneming van de waarborgen bedoeld in art. 2 lid 2 van de Wet klachtrecht cliënten zorgsector;
 - aantal en aard van de klachten behandeld door de commissie;
 - strekking van de oordelen en aanbevelingen van de commissie;
 - aard van de maatregelen die de GGD n.a.v. de aanbevelingen eventueel genomen heeft.

Artikel 19 Slotbepalingen

1. In de gevallen waar bij deze regeling niet voorziet beslist de commissie.
2. Deze regeling kan worden aangehaald als Klachtenregeling Limburgse gezondheidsdiensten
3. Deze regeling treedt in werking op de datum van bestuurlijke vaststelling.

Het Dagelijks Bestuur van de GGD Zuid Limburg
De Bestuurscommissie van de GGD Limburg-Noord

Bijlage

Samenstelling klachtencommissie

Voor de klachtencommissie van de Limburgse GGD'en zijn benoemd:

Dhr. mr. R. Stijns, voorzitter van de commissie, en mw. mr. C. Leenen als plaatsvervangend voorzitter;
Dhr. L. Rooskens, vertegenwoordiger op voordracht van het Huis voor de Zorg in Limburg, lid van de commissie en Mevr. J. Prévoo, als plaatsvervangend lid.

Als lid van de klachtencommissie zijn, op grond van hun functie, verder aangewezen:

Dhr. dr. A.M.P.M. Bovens, lid van de directie van de GGD Zuid Limburg, lid van de commissie en
dhr. F.C.W. Klaassen (lid van de directie) als plaatsvervangend lid voor de klachten van de GGD Limburg-Noord;

Dhr. F.G. de Jong, directeur GGD Limburg-Noord en dhr. J.J.A.M. Schatorjé (adjunct directeur) als plaatsvervangend lid van de commissie voor klachten van de GGD Zuid Limburg.

Als ambtelijk secretaris zijn aangewezen:

Dhr. X. Boers, beleidsmedewerker besturing en bedrijfsvoering voor de GGD Limburg-Noord en
mw. M.M. Costelloe als plaatsvervanger;

Mw. M. Oirbons, juridisch beleidsmedewerker voor de GGD Zuid Limburg en mw. P. Logister als plaatsvervanger.

Het Dagelijks Bestuur van de GGD Zuid Limburg

De Bestuurscommissie van de GGD Limburg-Noord

TOELICHTING

Wettelijk kader

Voor het hele terrein van de gezondheidszorg en het maatschappelijk welzijn moeten uit collectieve middelen gefinancierde zorgaanbieders zorgen voor een ordentelijke klachtenregeling. Zorgaanbieders zijn in dit verband zowel instellingen als niet in instellingsverband werkzame beroepsbeoefenaren.

Elke zorgaanbieder treft een klachtenbehandelingsregeling; het betreft klachten over een gedraging - handelen of nalaten (ook het nemen van een beslissing) met gevolgen voor een cliënt. De Wet klachtrecht cliënten zorgsector moet op passende wijze onder de aandacht van zijn cliënten worden gebracht.

De wet bevat een aantal eisen om een zorgvuldige procedure te waarborgen (artikel 2 en 2a):

1. er moet een klachtencommissie zijn, die uit tenminste drie leden bestaat; de voorzitter moet van buiten de instelling komen;
2. gewaarborgd moet zijn dat degene over wie geklaagd wordt niet aan de behandeling deelneemt;
3. de klager, degene over wie geklaagd wordt en de zorgaanbieder (in dit geval is dat formeel het bestuur van de GGD) moeten binnen een nader te bepalen termijn schriftelijk en met redenen omkleed in kennis worden gesteld van het oordeel van de commissie over de gegrondheid van de klacht, al dan niet vergezeld van aanbevelingen;
4. als van de onder 3 genoemde termijn wordt afgeweken moet dat schriftelijk worden gemotiveerd en moet worden aangegeven wanneer het oordeel van de commissie komt;
5. voorzien moet zijn in de mogelijkheid van hoor en wederhoor;
6. gewaarborgd moet zijn dat de klager en degene over wie is geklaagd zich bij de behandeling van de klacht kunnen laten bijstaan;
7. de zorgaanbieder (lees: het bestuur van de GGD) moet de klager en de klachtencommissie binnen een maand na ontvangst van het oordeel van de commissie schriftelijk meedelen of hij naar aanleiding daarvan de maatregelen zal nemen en zo ja welke;
8. de zorgaanbieder stelt elk kalenderjaar een openbaar verslag op met aantal en aard van de behandelde klachten. Voor 1 juni van het daaropvolgende kalenderjaar wordt dat gezonden aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Inspectie voor de Gezondheidszorg alsmede de organisatie die in de regio de belangen van de patiënten in algemene zin behartigt;
9. de commissie is verplicht in bepaalde gevallen, de klacht indien er sprake is van onverantwoorde zorg met een structureel karakter, rechtstreeks te melden aan de inspectie.

Artikel 3 van de wet gaat in op de naleving:

De minister heeft de bevoegdheid om schriftelijke aanwijzingen te geven indien hij van oordeel is dat de zorgaanbieder i.c. de GGD de wet niet goed naleeft. De inspectie ziet toe op de naleving.

Artikel 4 van de wet regelt de geheimhoudingsplicht, voor zover die plicht nog niet gold voor iemand, en behoudens wettelijke voorschriften of uit de uitvoering van de wet voortvloeiende noodzaak tot bekendmaking.

Relatie met andere wetgeving

In de Memorie van toelichting op de wet wordt ingegaan op de relatie met andere (voorstellen voor) wettelijke regelingen.

De Wet beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG) bevat normen ten aanzien van de beroepsuitoefening door individuele beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg. De wet klachtrecht is één van de

formele/ procedurele wegen waarlangs cliënten klachten over de naleving van deze normen aan de orde kunnen stellen.

De Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) regelt een aantal fundamentele rechten van de patiënt, zoals inzagerecht en bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Tegen schending van die rechtspositie kunnen cliënten zonodig bij de rechter opkomen. "In verband met de ... drempelvrees van cliënten tenaanzien van een procedure voor de burgerlijke rechter kan de regeling van het klachtrecht ertoe bijdragen dat klachten over schending van deze rechtspositie ook (of in eerste instantie) langs een betrekkelijk eenvoudige weg aan de orde kunnen worden gesteld". De keuze is aan de betrokkenen.

In de kwaliteitswet zorginstellingen staat dat zorginstellingen verplicht zijn m.i.v. 16 juni 2005 calamiteiten en seksueel geweld in de zorginstellingen te melden aan de inspectie voor gezondheidszorg (IGZ).

Het tuchtrecht is ook een manier om klachten aan de orde te stellen. Omdat met het tuchtrecht en het klachtrecht uiteenlopende doelen worden nagestreefd moet een cliënt als hij dat wenst van beide mogelijkheden gebruik kunnen maken. Het klachtrecht beoogt een cliënt de mogelijkheid te bieden zijn onvrede te kunnen uiten aan de zorgaanbieder en door behandeling tot een voor alle partijen aanvaardbare oplossing te komen. De regeling van het tuchtrecht heeft tot doel dat het tuchtcollege bepaalt of een hulpverlener zich als een goed hulpverlener heeft gedragen en derhalve voldoet aan de geldende vakbekwaamheidseisen. Het tuchtrecht is primair in het leven geroepen vanuit het algemeen belang, het klachtenrecht vanuit de individuele cliënt.

Vanzelfsprekend dient de regeling niet strijdig te zijn met de Wet bescherming persoonsgegevens.

Relatie met de klachtenrichtlijn gezondheidszorg:

De klachtenrichtlijn gezondheidszorg zoals deze tot stand is gekomen in het voorjaar van 2005 is ontwikkeld door en voor het veld en bevat aanbevelingen over het klachtenmanagement. De richtlijn biedt een handvat om te komen tot kwaliteitsverbetering naar aanleiding van klachten, vult globale wettelijke regels in en werkt niet wettelijk geregelde aspecten uit. Het doel van de richtlijn is dat klager en aangeklaagde zich met respect behandeld weten en dat de klacht wordt gezien als een stimulans om te komen tot een betere zorg.

De gedane aanbevelingen voor instellingen zijn indien toepasbaar en uitvoerbaar voor de GGD hier overgenomen.

Toelichting per artikel

Artikel 1 Begripsbepalingen

Bestuur, zijnde de zorgaanbieder

De wet spreekt over de zorgaanbieder die een regeling moet treffen. Een zorgaanbieder is een rechts- of natuurlijk persoon die (gezamenlijk) een instelling in stand houdt(en); de juridisch verantwoordelijke. Dit is in principe voor de GGD het bestuur. Vandaar dat in deze regeling steeds het bestuur wordt genoemd, zijnde het bevoegd gezag van de GGD.

In Limburg zijn twee GGD'en ontstaan waarvan de besturen vanwege de onderlinge uitruil van de directeuren aan de gezamenlijke commissie en uit efficiency overwegingen hebben besloten om één klachtenreglement te hanteren.

Een klacht is een uiting van onvrede over het handelen of functioneren van de zorgaanbieder (de organisatie) of een voor de zorgaanbieder werkzame persoon (een medewerker). Gedraging staat in de wet omschreven als enig handelen of nalaten als mede het nemen van een besluit dat gevolgen heeft voor een cliënt.

Gekozen is voor de definitie die in de richtlijn staat en niet voor de wettelijke term gedraging omdat deze minder abstract is.

Van belang is ook te vermelden dat een klacht uit diverse onderdelen kan bestaan die ieder voor zich beoordeeld moeten worden.

Het begrip medewerker is ruim gedefinieerd, behalve mensen die op aanstelling/ arbeidsovereenkomst werkzaam zijn vallende ook stagiaires, vrijwilligers, uitzendkrachten e.d. onder en personen die in opdracht van de GGD interne en externe werkzaamheden verrichten. Hier is aansluiting gezocht bij de richtlijn die aangeeft dat het wenselijk is voor de klager dat zij klachten kunnen indienen over zorgverleners die in of vanuit de instelling werkzaam zijn.

Een cliënt is een natuurlijk persoon aan wie de zorgaanbieder zorg wil verlenen, verleent of heeft verleend. De klager hoeft niet perse de cliënt zelf te zijn, ook iemand anders kan voor hem klagen. Ook een rechtspersoon, een instantie, kan namens een bepaalde cliënt een klacht indienen. Ook ten behoeve van in middele overleden cliënten moet kunnen worden geklaagd.

Bij het begrip aangeklaagde wordt de definitie in de richtlijn gevolgd welke ruim gedefinieerd is. De secretaris kijkt bij de klachtenbehandeling wie het verweer moet voeren. In eerste instantie geldt de persoon die de klager in zijn klacht noemt. Als bij nader onderzoek blijkt dat deze persoon niet de verantwoordelijke is, wordt de verantwoordelijke persoon alsnog de aangeklaagde.

Artikel 2 Doel klachtenregeling

De klachtenregeling is puur bedoeld voor de vereiste formele klachtenafhandeling. Niet alleen moet er gekeken worden of de klacht al dan niet gegrond is, ook staat het belang van het oplossen van het probleem voorop.

Dat laat onverlet dat voorafgaand aan de vrij formele behandelingsaanpak er mogelijkheden zijn om de onvrede op andere, directere manieren aan te pakken. Bovendien is een klacht in veel gevallen een signaal dat er iets mis is, dat het schort aan het leveren van verantwoorde zorg, kortom, dat de kwaliteit in het geding is. Dat vraagt om inpassing van de hele klachtenopvangregeling in het kwaliteitsbeleid van de instelling.

De Klachtwet laat de mogelijkheid van bemiddeling toe. De cliënt zelf maakt uit tot wie hij zich wendt. Een zorgaanbieder mag best een regeling treffen om klachten direct zelf af te handelen, bijvoorbeeld door inschakeling van het hoofd van de afdeling als bemiddelaar. Als de klager echter onmiddellijk behandeling door de commissie wenst, moet aan dat verlangen worden voldaan.

Artikel 3 Uitgangspunten klachtenregeling

Uitgangspunt bij de regeling is dat eerst wordt bekeken of de klacht kan worden opgelost door directe bespreking op de plaats of in de context waar de onvrede is ontstaan. Van belang is dat de partijen elkaar respecteren en dat extreme uitingen van onvrede zoals dreiging, mishandeling en stalking achterwege blijven.

Een tweedestap is klachtenbemiddeling: zoveel mogelijk in overleg met beide partijen tot een oplossing komen. Van de zijde van de GGD is klachtenbemiddeling een taak van de leidinggevende van de aangeklaagde medewerker. Indien deze daar op inhoudelijke of praktische gronden bezwaar tegen heeft kan de bemiddeling worden overgenomen door de leidinggevende op een hoger hiërarchisch niveau (manager/directeur). De derdestap in het traject is behandeling door de commissie. Uit een oogpunt van duidelijkheid van taken en verantwoordelijkheden is veel te zeggen voor een scheiding van de bemiddeling en de behandeling. De richtlijn wijst nog eens op dit belang in verband met een objectieve afhandeling van de klacht.

Na het doorlopen van de klachtenprocedure heeft de klager nog de mogelijkheid om indien de klacht ongegrond is verklaard hiertegen in beroep te gaan (zie artikel 17).

Artikel 4 Taak en samenstelling van de klachtencommissie

De commissie heeft tot taak de klacht via klachtenbehandeling tot een oplossing te brengen. Uit de richtlijn volgt dat de commissie het bestuur, medewerkers of organen van de GGD gevraagd en ongevraagd kan adviseren over naar aanleiding van klachten te nemen maatregelen.

Uitgangspunt voor de samenstelling van de commissie is, dat zij haar werkzaamheden met de vereiste onpartijdigheid kan verrichten.

De commissie bestaat uit een voorzitter en twee andere leden.

Omdat het bestuur de zorgaanbieder is, mag vanwege de onafhankelijkheid de voorzitter niet alleen niet verbonden zijn aan de GGD, maar ook niet aan het bestuur. Ook mag de voorzitter geen werkzaamheden vervullen ten behoeve van de GGD en het bestuur. Bij voorkeur wordt voor deze functie een jurist gevraagd.

De overige leden kunnen wel indien zij van de GGD. Ter wille van de onafhankelijkheid wordt ervoor gekozen twee leden buitende eigen GGD te kiezen; de directeur van een andere GGD en een lid op voordracht van het Huis voor de Zorg in Limburg.

De voorzitter, de leden, de secretaris en de plaatsvervangers worden door het bestuur benoemd dan wel aangewezen.

Artikel 5 Zittingsduur

Een lid kan zich van deelname aan bemiddeling of behandeling van een klacht verschonen.

De zittingsperiode van de leden is vier jaar met een eenmalige verlenging voor 4 jaar. Zij zijn na hun aftreden terstond hernoembaar. De deelname van de directeur is voor onbepaalde tijd aangezien deze functie gebonden is.

Onverminderd het hiervoor bepaalde kan een lid het lidmaatschap van de commissie neerleggen. Betrokkene doet daarvan onverwijld mededeling aan het bestuur. Indien dat mogelijk is, wordt de betrokkene gevraagd zijn functie te blijven vervullen totdat in zijn opvolging is voorzien.

Het bestuur kan om gewichtige redenen het lidmaatschap van een lid van de commissie beëindigen.

Over zijn voornemen tot een besluit ter zake pleegt hij overleg met de commissie.

Artikel 6 Secretaris

Belangrijk is dat er een duidelijke scheiding is tussen bemiddeling en behandeling. Er is voor gekozen de bemiddeling door het afdelingshoofd en de directeur te laten doen. De secretaris is geen lid van de commissie maar staat als ambtelijk secretaris bij de commissie. De secretaris heeft op basis daarvan de algehele administratieve coördinatie.

Artikel 7 Indiening van een klacht

Door of namens een cliënt kan bij de commissie een klacht worden ingediend. Indien namens een cliënt wordt geklaagd dient duidelijk te zijn dat deze daarmee instemt. Deze voorwaarde geldt niet voor minderjarigen, aangezien deze nog niet voor zich zelf kunnen spreken en handelen, en logischerwijs ook niet indien namens een overleden cliënt wordt geklaagd. De indiening van een klacht geschiedt schriftelijk. De secretaris neemt de klacht in ontvangst.

Anoniem ingediende klachten of klachten ingediend namens een niet met name genoemde cliënt komen niet voor bemiddeling of behandeling in aanmerking.

De secretaris draagt er zorg voor, dat eventuele onduidelijkheden of lacunes inde klacht worden opgehelderd c.q. aangevuld. Hij verwijst hiervoor de klager naar het Huis voor de Zorg dat hem hierbij behulpzaam kan zijn.

Artikel 8 Ontvangstbevestiging

Als dat niet uit de klacht is af te leiden onderzoekt de secretaris eerst of de cliënt zijn onvrede al op een andere manier heeft geuit. Dit heeft te maken met het uitgangspunt eerst te bemiddelen voordat een zwaar traject van klachtenafhandeling in wordt gezet. De secretaris kan na ontvangst van de brief de klager bijvoorbeeld bellen om dit na te vragen, en de klager eventueel verwijzen naar de bemiddelaars. Over de verdere wijze van werken kunnen dan meteen afspraken worden gemaakt. Indien de klager geen bemiddeling wenst wordt onmiddellijk tot behandeling overgegaan.

Als de klacht niet de GGD betreft, wordt dat door de secretaris aan de klager meegedeeld.

Onmiddellijk na ontvangst van de klacht bevestigt de secretaris deze schriftelijk aan het adres van de klager. Met de ontvangstbevestiging en het bijgevoegde reglement wordt de klager de procedure meegedeeld.

Ook degene over wie is geklaagd, dient geïnformeerd te worden en krijgt een afschrift van de klacht.

Artikel 9 Behandeling van de klacht

Indien de klager dat wenst wordt de klacht door de commissie behandeld. De klager mag ten allen tijde zijn klacht intrekken. Het kan voorkomen dat de commissie de klacht zo belangrijk vond dat hij die verder wil behandelen als leerpunt voor de organisatie. Er kan dan alleen geen sprake zijn van een hoor en wederhoor en een oordeel in de zin van de wet.

De commissie stelt de klager en degene over wie is geklaagd in de gelegenheid om - tenzij zij dat niet wensen - in elkaars aanwezigheid te worden gehoord. De commissie kan daarbij, al dan niet op verzoek van partijen, ook andere personen horen.

Dat de aangeklaagde in principe verplicht is te verschijnen om een goede behandeling van de klacht mogelijk te maken volgt niet alleen uit de richtlijn maar ook uit de professionele standaard van de beroepsgroep. Dit heeft tot gevolg dat hij zich daarom ook niet kan laten vertegenwoordigen door een gemachtigde, maar alleen kan laten bijstaan. Aangezien de klachtenregeling een element is van de kwaliteit van de dienstverlening is het 'leereffect' door de confrontatie met een klager, essentieel.

Wanneer de commissie over voldoende gegevens beschikt komt zij tot een schriftelijk oordeel over de toedracht van het voorval dat onderwerp van de klacht is.

Van belang is dat er door de commissie bij ingewikkelde zaken externe deskundigen geraadpleegd kunnen worden en dat deze uit het budget van de GGD betaald worden.

De aangeklaagde krijgt waar mogelijk opvang en ondersteuning aangeboden door de organisatie. Tevens kan een beroep worden gedaan op de door de organisatie afgesloten aansprakelijkheidsverzekering t.b.v. juridische/procedurele ondersteuning.

Artikel 10 Ontvankelijkheid van de klacht

Bij de bespreking van de evaluatie van de Wet klachtrecht cliënten zorgsector in de Tweede Kamer is duidelijk aan de orde gekomen dat er geen uitsluitingscriteria mogen worden gehanteerd dan de in het reglement genoemde.

Artikel 11 Vergaderingen van de commissie

Gezien het doorgaans geringe aantal klachten, lijkt een vaste vergaderfrequentie te zwaar. Daarom is er (voorlopig) voor gekozen om de frequentie van vergaderingen afhankelijk te stellen van de aanwezigheid van klachten.

De vergaderingen hebben een besloten karakter. Van de vergaderingen worden notulen gemaakt. Deze zijn bestemd voor de leden van de commissie, de secretaris, klager en aangeklaagde.

Artikel 12 Quorum

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 13 Niet deelnemen aan de behandeling

Eenlid neemt geen deel aan de bemiddeling of behandeling van een klacht die (mede) tegen hem is gericht. Zowel de klager als degenewaarover is geklaagd kunnen verzoeken dat een lid niet deelneemt als zij geredetwifel hebben over zijn onpartijdigheid. Ook eenlid van de klachtencommissie zelf kan op die grond besluiten niet deel te nemen.

Artikel 15 Inlichtingen en geheimhouding

Ten behoeve van de behandeling van een klacht is de commissie bevoegd om:

- a. informatie in te winnen, stukken te raadplegen en personen te raadplegen, een en ander met in achtneming van wettelijke en andere binnen de GGD geldende regels betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de bij de klacht betrokken personen;
- b. personen binnen de GGD te horen, waarbij deze zich slechts op hun geheimhoudingsplicht kunnen beroepen als zij kunnen aantonen, dat de klager of degene ten behoeve van wie geklaagd wordt hen daaraan wenst te houden.

De informatie-inwinning geschiedt conform de vereisten van de Wet bescherming persoonsgegevens. Alle dossieronderdelen die van belang zijn voor de behandeling, mogen worden ingezien. De wet verplicht verder tot geheimhouding, voor zover dat al niet via de geheimhoudingsplicht uit hoofde van functie of ambt is geregeld.

De commissie is verplicht om zaken, die zo ernstig zijn dat de kwaliteit van zorg in het geding is (misstanden), zelfstandig te melden bij de inspectie als de directie er niets aan gedaan heeft, nadat hij klager en aangeklaagde hiervan eerst op de hoogte gesteld heeft.

De directie is zelf wettelijk verplicht om calamiteiten en seksueel misbruik aan de inspectie te melden.

Artikel 16 Beoordeling van de klacht

Er wordt naar gestreefd de behandeling van de klacht binnentwee maanden na ontvangst van de klacht af te wikkelen. Indien dat niet lukt wordt dit de klager medegedeeld onder opgave van redenen en vermelding van de termijn waarbinnen de behandeling naar alle waarschijnlijkheid wel afgewikkeld kan zijn.

Als de klager alleen schadevergoeding nastreeft moet hij de schadeclaim indienen bij de directie die vervolgens de zaak doorgeeft aan de aansprakelijkheidsverzekeraar. Wil de klager naast een uitspraak van de aansprakelijkheidsverzekeraar over zijn claim tevens een uitspraak van de commissie over zijn klacht, dan moet die wens worden gehonoreerd. Het oordeel van de commissie over de gegrondheid van de klacht (er is iets fout gegaan) betekent niet automatisch dat de zorgaanbieder ook aansprakelijkheid erkent ten aanzien van het claimaspect van die klacht. De klachtenbehandeling kan niet als opmaat naar toekenning van een schadeclaim dienen.

Onverminderd afspraken met de klager over een andere wijze van afdoening, bijvoorbeeld in een rechtstreeks contact tussen de klager en/of degenen wiens behoefte geklaagd is en de betrokken medewerker(s), ontvangt de klager namens de commissie schriftelijk bericht over de afwikkeling van de behandeling. Dit afdoeningsbericht bevat in ieder geval:

- a) een oordeel van de commissie over de gegrondheid van de klacht;
- b) eventuele aanbevelingen van de commissie ten behoeve van de verbetering van de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening.

Afschrift van dit bericht wordt gestuurd aan het bestuur, aan de betrokken medewerker(s) en de directeur.

Artikel 17 Reactie bestuur

Binnen één maand na ontvangst van het afdoeningsbericht deelt het bestuur de klager schriftelijk mede of het naar aanleiding van het daarin vervatte oordeel c.q. de daarin geformuleerde aanbevelingen maatregelen zal nemen en zo ja welke. Afschrift van deze schriftelijke mededeling wordt gestuurd aan de commissie, de aangeklaagde en de directeur.

Indien het niet mogelijk is de schriftelijke mededeling binnen één maand te doen geeft het bestuur daarvan aan de klager schriftelijk bericht, onder vermelding van de redenen van de overschrijding van de termijn en van de termijn waarbinnen hij zijn standpunt kenbaar zal maken.

Als de maatregelen genomen zijn krijgt de klager hiervan een afdoeningsbericht van de GGD.

Er bestaat de mogelijkheid voor beroep bij de Nationale Ombudsman in Den Haag indien de klacht ongegrond is verklaard.

Artikel 18 Registratie, archivering en verslaglegging

De secretaris draagt zorg voor een deugdelijke registratie van de klachten. De bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de klager of degene ten wiens behoefte geklaagd wordt en de betrokken medewerker(s) wordt daarbij gewaarborgd overeenkomstig de toepasselijke wettelijke en andere binnen de GGD geldende regels.

De wijze waarop de archivering plaatsvindt geschiedt conform de privacyregeling van de GGD. Het dossier wordt zorgvuldig gedurende een periode van 2 jaar bewaard.

De commissie brengt jaarlijks voor 1 mei aan het bestuur schriftelijk verslag uit van haar werkzaamheden in het kader van de behandeling van klachten in het daaraan voorafgaande kalenderjaar. De gegevens in dit verslag zijn niet rechtstreeks tot personen herleidbaar. Het verslag is openbaar. Het bestuur stuurt vervolgens het verslag voor 1 juni naar de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Inspectie voor de Gezondheidszorg alsmede het Huis voor de Zorg in Limburg. De klachtwet geeft aan welke onderwerpen in het verslag opgenomen moeten worden.